

'IK BLIJF ZINGEN TOT MORGENVROEG'

70 JAAR JOHAN VERMINNEN

Op 22 mei van dit jaar vierde Johan Verminnen zijn zeventigste verjaardag. De 'kadee van Wemmel' voorstellen aan de lezers van dit magazine is ongetwijfeld overbodig, want iedereen heeft al eens meegezongen met klassiekers als *Laat me nu toch niet alleen*, *Rue des Bouchers* of *Mooie dagen*. En *Brussel* is een van de mooiste odes die ooit over de hoofdstad is geschreven.

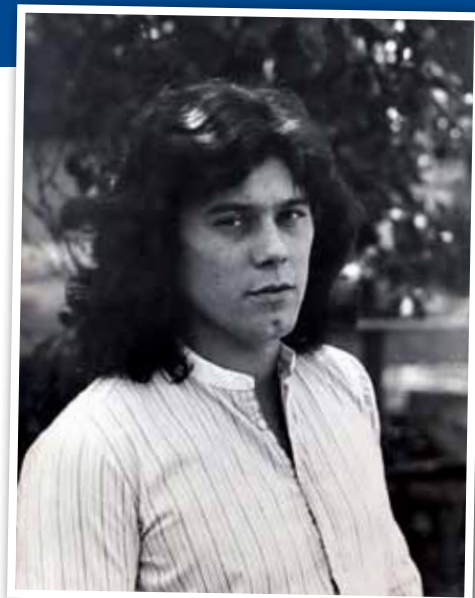
Met Johan praat ik niet alleen over zijn liefde voor Brussel, maar blik ik vooral terug op de voorbije 70 jaar. En op het einde van het gesprek komen ook zijn toekomstplannen aan bod.

Uit de recent verschenen biografie *Mooie dagen* blijkt duidelijk dat jouw liedjes een biografie van jouw leven vormen. Vind je het niet moeilijk, misschien zelfs wat ongemakkelijk, om jezelf via die liedjes zo bloot te geven?

Neen, ik vind het normaal dat ik voor mijn liedjes veel inspiratie haal uit mijn eigen leven. *Mooie dagen* is daar een goed voorbeeld van: het is verhaal van mijn kennismaking met Catherine Matelaer, mijn - ondertussen voormalige -

vrouw. *Vierhoog in de wolken* gaat over mijn appartement op de vierde verdieping van de Dansaertstraat. Vaak zijn mijn liedjes ook de neerslag van lange observaties. Zo is *Bar Tropical* - een van mijn sleutelliederen, dat ik nog steeds graag zing - gebaseerd op gesprekken die ik beluisterde in Afrikaanse cafés in Brussel, en op mijn ontmoetingen met de Belgische saxofonist Ralph Benatar, die in Belgisch Kongo is geboren, en met een huurling die ik sprak in een bar aan de Grote Markt. *Tussen spelers en drinkers* is dan weer gebaseerd op de mensen die ik ontmoette in Hof van Engeland, mijn stamcafé tegenover de KVS.

Onrust is misschien wel dé rode draad doorheen jouw liedjes, je

bent 'een stukske jamais content' zoals ze in Brussel zeggen. Is dat geen zware last om te dragen?

Dat is inderdaad niet altijd even eenvoudig. Vooral in de aanloop naar mijn lp *Melancholie* uit 1984 - toen ik vlak voordien mijn muzikanten moest ontslagen - was die onrust zeer groot. *Melancholie* klonk dan ook niet meteen vrolijk en op ▶

► timistisch. Tegelijkertijd betekende die plaat de start van een zeer succesvolle periode, met een geslaagde theatertournee met pianist Tars Lootens en de daaropvolgende, eveneens goed onthaalde lp's *Traag is mooi* en *Gezongen landschap*. Mijn onrust kan dus blijkbaar ook de aanleiding zijn voor een nieuwe start. Als het slecht met mij gaat, vecht ik overigens met alles wat ik heb om uit de put te geraken.

Laatstgenoemde elpee uit 1988 was het artistieke resultaat van jouw verhuizing van Brussel naar Sint-Martens-Latem. Ondertussen woon je al jaren in Hansbeke. Mis je daar niet de inspiratie die Brussel jou heeft gegeven voor jouw liedjes?

Ook Latem en Hansbeke hebben me geïnspireerd, denk maar aan *Café De Reisduif*, een café in Hansbeke waar ik vaste gast werd. Maar Brussel heeft me inderdaad inspiratie gegeven voor veel van mijn liedjes, en zal altijd de stad blijven 'die mij omarmt en verwarmt als vroeger', zoals ik in *Brussel* zing. Wanneer ik vanuit mijn huidige woonplaats in Oost-Vlaanderen 'de Tet van Koekelberg' in het vizier krijg, voelt dat dan ook telkens als thuiskomen. Tegelijkertijd ben ik niet blind voor wat er vandaag in de hoofdstad fout loopt. Ik erger me bijvoorbeeld mateloos aan de slecht onderhouden straten en het slechte beheer van een aantal wijken. Ik heb ook de indruk dat Brussel vaak niet goed naar zijn bevolking luistert. Zo is de voetgangerszone een goed idee, maar de uitvoering ervan houdt onvoldoende rekening met de wensen van de bewoners. De stad heeft nood aan vernieuwing, maar dat gaat allemaal zo traag.

Je bent al jaren voorzitter van *be.brusseleir*, nu *Brusseleir!* Waarom heb je je daarvoor geëngageerd?

Toen ik die vraag kreeg, heb ik meteen

ja gezegd. Ik vind het belangrijk om blijvend aandacht te besteden aan het Brussels dialect, en *be.brusseleir* - sinds begin dit jaar dus *Brusseleir!* - is daarvoor een uitstekend kanaal. Voor mijn voorzitterschap had ik trouwens al concerten georganiseerd voor de vzw. In het bestuur zitten we nu met mensen vanuit diverse achtergronden, zoals radio-icoon Jan Hautekiet en VUB-rector Caroline Pauwels, die allen op een of andere manier te maken hebben met de hoofdstad. Daardoor zitten we op dezelfde lijn en is er veel respect voor mekaar. Stuk voor stuk omarmen we het Brusselse dialect en erfgoed.

Je hebt je in het verleden ook sterk ingezet voor ZaMu, dat ijverde voor een volwaardig artiestenstatuut. Hoe belangrijk was dat voor jou?

In 1992 heb ik samen met collega's als Jan Leyers en Koen Wauters ZaMu opgericht, een belangenvereniging voor Zangers en Muzikanten. Het hoofddoel was de verbetering van het statuut van

de Belgische artiesten, want het toenmalige statuut was vooral gericht op karakterdanseressen en cabaretartiesten. Het stelde dat organisatoren contractueel de sociale bijdragen moesten betalen voor eenmalige vertoningen, een regel die in contracten consequent geschrap of weggelaten werd. De overheid belastte wel de inkomsten van de artiesten, maar bekommerde zich niet om hun sociale rechten. Ik begon toen aan een calvarietocht door de instellingen. Uiteindelijk wees toenmalig minister van Sociale Zaken Frank Vandenbroucke een lid van zijn kabinet aan om samen in een werkgroep het artiestenstatuut vorm te geven. Zo kwam er in 2003 een - weliswaar onvolledig - statuut voor zangers, muzikanten, dansers, acteurs ... tot stand. Ik vond het zeer belangrijk om hiervoor mijn nek uit te steken, en ben fier op het behaalde resultaat. Jammer genoeg voelde sindsdien niemand zich geroepen om dit statuut verder uit te werken. Toen Frank Vandenbroucke vorig jaar terugkeerde in de regering, heeft hij muzikant Tom Kestens aangeworven om de herziening van het statuut voor te bereiden. Ik hoop dat dit zal leiden tot een (nog) beter statuut.

Daarnaast lag je ook aan de basis van belangrijke hervormingen bij Sabam. Wat hielden die in? En heeft dat werk jouw muzikale carrière niet gehinderd?

Het is zeker zo dat mijn werk bij Sabam niet altijd werd gewaardeerd door een aantal bobo's uit de muziekindustrie, maar dat is dan maar zo. Ik heb aan die strijd tegen de oude garde overigens mijn chronische rugpijn overgehouden, waardoor ik vijf jaar geleden mijn ontslag als voorzitter heb gegeven. Het was een zeer arbeidsintensieve periode, die wel eens heeft gewogen op mijn muzikale activiteiten, maar ik kan met trots terugblik-

► ken op het behaalde resultaat. Toen ik in 2007 afgevaardigd bestuurder werd, ontdekte ik meteen dat er grote onregelmatigheden bestonden bij de landelijke agentschappen, een soort baronieën die Sabam lokaal vertegenwoordigden. Die agentschappen werden daarop overgeheveld naar de zetel in Brussel. Op die wijze gebeurden de inningen op een correcte manier. Ik zorgde ervoor dat jonge artiesten kunnen optreden op kleine locaties, en dat organisatoren door het beperkte publiek geen sociale lasten hoeven te betalen.

Naast jouw engagementen voor ZaMu en Sabam, heb je zelf ook een aantal geëngageerde liedjes gemaakt: *lets om in te geloven, Soms, Lampedusa, Fatima* ... En er was ook jouw ambassadeurschap bij het Lilianefonds, de Voedselbank, Vredeseilanden (nu Rikolto), het Rode Kruis. Vind je het niet jammer dat dit aspect van jouw carrière wat onderbelicht is gebleven?

Ik heb het altijd belangrijk gevonden om een aantal goede doelen te ondersteunen, maar enkel en alleen om die organisaties te helpen meer bekendheid en financiële middelen te krijgen. Mijn persoon was daarbij slechts een middel en zeker geen doel. Ik heb ook meermaals gezongen op benefietoptredens - zo is *De hemel vol sterren* geschreven na een feest ten voordele van de mensen van Cambodja - en betogingen. Daarnaast heb ik inderdaad een aantal liedjes gemaakt waarin ik mijn engagement niet onder stoelen of banken steek. De meesten ervan zijn wel minder bekend bij het grote publiek, maar ik blijf er volledig achter staan. *Fatima* zing ik wel niet meer, nadat Filip Dewinter in de laatste strofe volkomen ten onrechte zijn rechtse clichés bevestigd zag dat vrouwen worden uitgehuwelijkt en terug naar hun eigen land moeten.

In de biografie *Zingen tot morgenvroeg* van Manu Adriaens uit 1994 koos je voor deze top drie uit jouw werk: *Ik wil de wereld zien, Bar Tropical* en *Spelers en drinkers*. Is dat een keuze waar je vandaag nog achter staat?

Uiteraard zijn en blijven al mijn liedjes mijn kinderen, en is het eigenlijk onmogelijk om daaruit een keuze te maken. Maar ik vind dit nog steeds een keuze waarin ik me kan vinden. Soms is het wel opmerkelijk dat een lied of een album waarvan je zelf zeer veel verwacht om een onbekende reden niet aanslaat bij het grote publiek. Zo had ik bijvoorbeeld verwacht dat *Café der blijte harten* een grote hit zou worden, maar het werd een flop. En ook *Tussen een glimlach en een traan*, de cd uit 2016 die ik een van mijn beste ooit vind, bleek geen succes te zijn.

Je hebt al vaak gezegd dat je nergens spijt over hebt, en dat littekens deel uitmaken van jouw leven. Denk je daar op jouw zeventigste ook nog altijd zo over?

Corona heeft me wel de tijd geboden om daarover te reflecteren, en stil te staan bij wat voorbij is. Uiteraard heb ik mijn leven kansen laten liggen - de mislukte doorbraak in Frankrijk is waarschijnlijk het meest bekende voorbeeld - maar ook mislukkingen horen nu eenmaal bij het leven. Je betaalt daar dan wel een prijs voor, maar dat is niet altijd negatief, omdat je er lessen kunt uit trekken. Hoe ouder je wordt, hoe meer littekens je krijgt, maar daar moet je mee verder. Achteraf bekeken is het natuurlijk altijd makkelijk praten over wat je misschien anders had moeten doen, maar op het moment zelf maak je nu eenmaal keuzes, die je overigens vaak niet helemaal in de hand hebt. Dus spijt heb ik nog altijd niet, ik kijk tevreden terug op wat ik in mijn leven heb gerealiseerd. Daarbij hoop ik dat mijn liedjes en optredens mensen geraakt en ontroerd hebben, en dat er ook enkele liedjes zullen blijven hangen en de tand des tijds doorstaan.

Naar aanleiding van jouw zeventigste verjaardag heb je *Mooie dagen* gepubliceerd, jouw biografie. Hoe is dat boek tot stand gekomen en wat is daarvan de bedoeling?

Tijdens de lockdown heb ik aan mijn werktafel in Hansbeke talrijke gesprekken gehad met journalist en auteur Karel Michiels. De neerslag daarvan hebben we

samengebracht in dit boek. De rode draad zijn de meer dan vierhonderd liedjes die ik heb geschreven, want die geven een reflectie op mijn leven en werk. In twintig hoofdstukken wordt stilgestaan bij de vele mooie dagen uit mijn carrière, maar ook de moeilijke periodes worden niet uit de weg gegaan. Het is de bedoeling een volledig en eerlijk overzicht te geven van mijn loopbaan, gekruist met een schat aan anekdotes en herinneringen. Een van die herinneringen heeft trouwens te maken met het Zaterdagplein, waar het BOp gevestigd is. In een gebouw waar vooral hoeren en souteneurs woonden, bevond zich het appartement van Willy Albimoor, de legendarische arrangeur, pianist en studiomuzikant. Iedere dinsdag liet ik hem mijn nieuwe liedjes horen, die hij dan verbeterde en aanvulde. Zijn intro's en arrangementen voor mijn eerste lp in 1970 zorgden ervoor dat het bijna een bigbandplaat werd.

Van 1970 naar de toekomst: wat brengen de komende jaren voor Johan Verminnen? Blijf je *Zingen tot morgenvroeg*, zoals de titel van een van jouw liedjes luidt?

Ik heb ondertussen opnieuw een aantal concerten kunnen geven, en in het kader van mijn zeventigste verjaardag loopt er momenteel een uitgebreide tournee, die op zondag 26 juni 2022 eindigt in de AB. Ik vind het zeer prettig om na de lange inactiviteit door corona weer met mijn groep voor een levend publiek te kunnen optreden, en merk dat ik het nog altijd met veel plezier en goesting doe. Ik ga dus zeker nog een tijdje door met zingen, en hoop opnieuw belangrijk te worden. Er is nu ook de vierdelige cd-box met 70 liedjes, maar daarnaast sluit ik zeker niet uit dat er in de toekomst nog nieuw werk op komst is. *En daarna ga ik vissen*, de titel van mijn cd uit 2019, moet dus zeker niet letterlijk geïnterpreteerd worden (*lacht*).

■ **Tekst: Luc De Munck**

Foto's: Claudine Dewettinck, Driss Boushaba en archief Luc De Munck

Johan VERMINNEN, *Mooie dagen*, Houtekiet, Antwerpen/Amsterdam, 2021, 205 pagina's, 24,99 euro.